

KOLUMMADS

Kolumata

HEINRICH HOFFMANN

TÖLKINUD
ANDRES EHIN
PILDID JOONISTANUD
HEINRICH HOFFMANN

TALLINN
KIRJASTUS «EESTI RAAMAT»
1982

Lapsed, olge paid ja head,
siis teil mamma paitab pead!
Sööge, lapsed, leiba, leent,
ärge näidake ka keelt,
mängige ja olge kuss,
toas te käige, jalas suss!
Uulitsal on elu ohus —
käituge, kuis kord ja kohus!
Ole krips või ole kraps —
ema sõna kuula, laps!
Kes see nõnda teha täib,
selle käsi hästi käib.
Ja kes pahandust ei tee,
pildiraamatu saab see.

Kolumats

Lugu kurjast Kustist

Miks haudub kurja Kusti kulm?
Miks tegu on tal must ja julm?
Miks läheb ta nii riivatuks,
et kisub kärb sed tiivatuks?
Ta majas toolid lammutab.
Ja tuvi surnuks ammub ta.
Ta teod on näotud, ei need passi,
ta heast peast vigaseks lööb kassi.

Ta peksab hoidjat, on sul sõnu,
teist nüpendades tunneb mõnu!
On kaevu ääres tubli koer,
vett künast lõmpsab öndsal moel.
Koer põrmugi ei iitsata,
kui Kusti tuleb piitsaga.
Poiss koera plähmib siuh ja sauh!
Koer ulvatab ja hüüab auh!
Nüüd peksja saab küll patu palga,
sest peni lööb tal hambad jalga.
Ei jätagi ta järele,
vaid pureb jala verele.

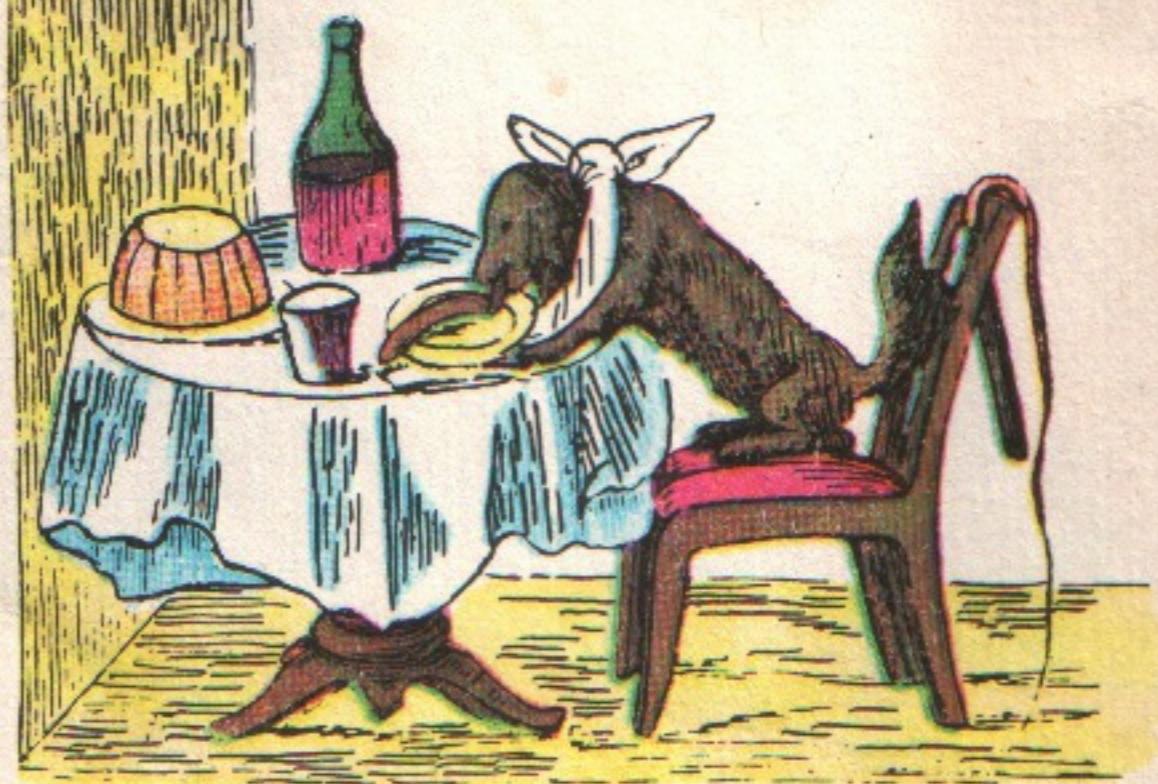
Nää, Kusti suure nutuga,
seal koju liipab rutuga.

Ja koju jookseb tubli Krantsik,
tal uhkelt suus on Kusti kantsik.

Kuid Kusti purtud jalaga
nüüd voodisse poeb halaga.
Toob tohter nõnda mōru pilli,
et võtab Kustil lahti pilli.

Kuid Kusti toolil istub peni,
.sööb laualt Kusti kooke keni;
tal Kusti veinist kustub janu
ja maksavorst käib veini manu.
Nii julgelt köike maitseb Krantsik,
sest talle kuulub Kusti kantsik.

Kangesti kurblik lugu tikutoosiga

On üksi koju jäänud Triin,
ei ole ema-isa siin.
Triin rõõmsal meeles trillab-trallab
ja laul ta huulilt pääseb valla.

Mis laual on? Kas meelepett?
Ei, tikutoos nii uus ja nett!
«Oi, küll on uhke tikutoos!»
me Triinu hüüab lustihos.
«Ma tömban tiku välja sealt,
teen nagu ema täpipealt.»

Kuid kassid Mäuts ja Näuts, kas näed,
on töötnud keeluks käpakäed:
«Näu! Puutud tikke, teeme kisa,
neid puutuda ju keelab isa.
Kui pöletab sind tulefont,
saab tuhaks iga sinu kont!»

Ei võta kuulda kasse Triin,
tikk hele pöleb käes tal siin.
Tikk pragiseb nii ägedalt,
et vaata ette, hoia alt!
Ei faltu tulest Triinu lust,
ta rohkem trillab-trallab just.

Kuid kassid Mäuts ja Näuts, kas näed,
on töötnud keeluks käpakäed:
«Näu! Peame karmilt sõnelema,
sest tikke sulle keelab ema.
Kui pöletab sind tulefont
saab tuhaks iga sinu kont!»

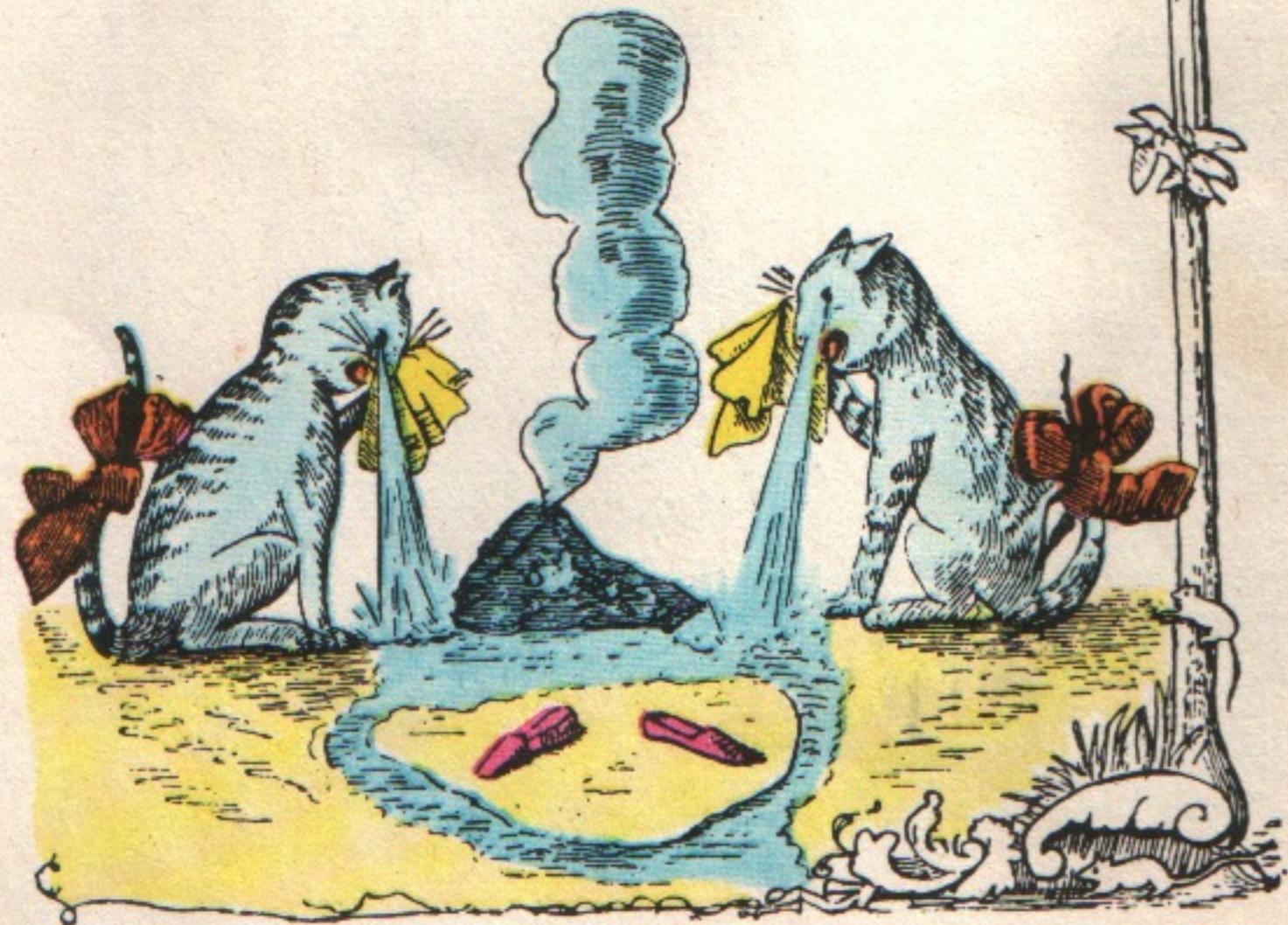

Ei aita keeld, ei kiisujöll,
sest juba lõõmab Triinu pöll.
Ei aita enam meelegehit,
nüüd juba põleb terve kleit.
On leekides kõik sits ja sats
ning tuld on võtnud juuksepats.

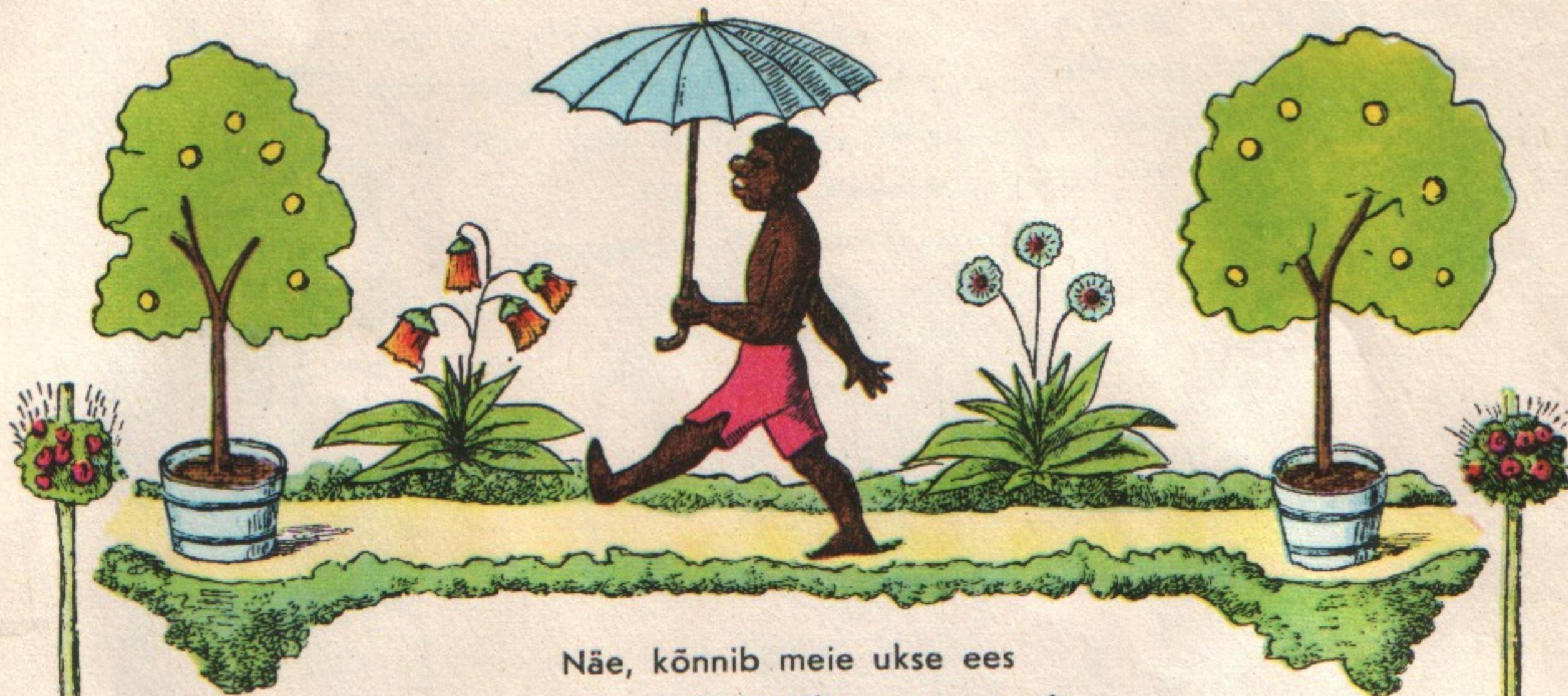
Jääb Mäutsul-Näutsul puudu nõust,
nad kisendavad kõigest jõust:
«Oil Põleb! Põleb! Tulge aga!
Oi, appi! Triinul tuli taga!
Ta põleb nagu tuletont,
saab tuhaks iga tema kont!»

Nii ära pôles meie Triin,
et ainust luud ei leitud siin.
Tast maha tuhahunnik jäi,
paar kingi, uhiuusi, häid.

Mäuts-Näuts, me väiksed tuttavad,
vaid istuvad ja nutavad:
«Miks vanemaid küll polnud siin?
Miks tuhaks põlenud on Triin!»
Nüüd voolab silmavesi tuhal
just nagu ojakene luhal.

Lugu murjanitest

Näe, könnib meie ukse ees
üks pigimust, üks mooramees!
Tal kaasas päiksesirm, kas tead,
et kaitseks see tal lagipead.
Seal jookseb välja teistre Ants,
tal käes on lipp ja jalus tants.
Sealt singliga ja vingliga
Mats tuleb väikse kringliga.
Käes tünnivits, veel suurem kaak
sealt ilmub — see on Jobu Jaak.
Neil kolmel silmad vilavad
ja kurjal kombel kilavad.
Kõik musta moorlast pilavad.

Nüüd astub ette hiigla Ott,
kel kaasas vägev tindipott,
ja ütleb: «Poisid, ot-ot-ot!
Mind kenasti te kuulake
ja ärge tühja tuulake!
Mis parata võib neeger see,
et pole valge nagu te!»
Ei võtnud poisid jutust õppust,
ei lõpetanud oma töprust.
Nad jäalle moorlast pilkasid
ja ise kelgilt kilkasid.

Oh, oi-oi-oi ja ai-ai-ai,
Ott äkki kole kurjaks sai!
Kõik poisid kinni kahmas ta,
nad oma sülle sahmas ta.
Ants nagu lipp end liputas,
Mats-poju vastu siputas,

Jaak rabeles kui hiiglarott.—

Neid kõiki ootas tindipott.

Ja peagi musta tindi sees
seal appi karjus iga mees.
Ott südamelt ei olnud hea:
nad tinti torkas üle pea.

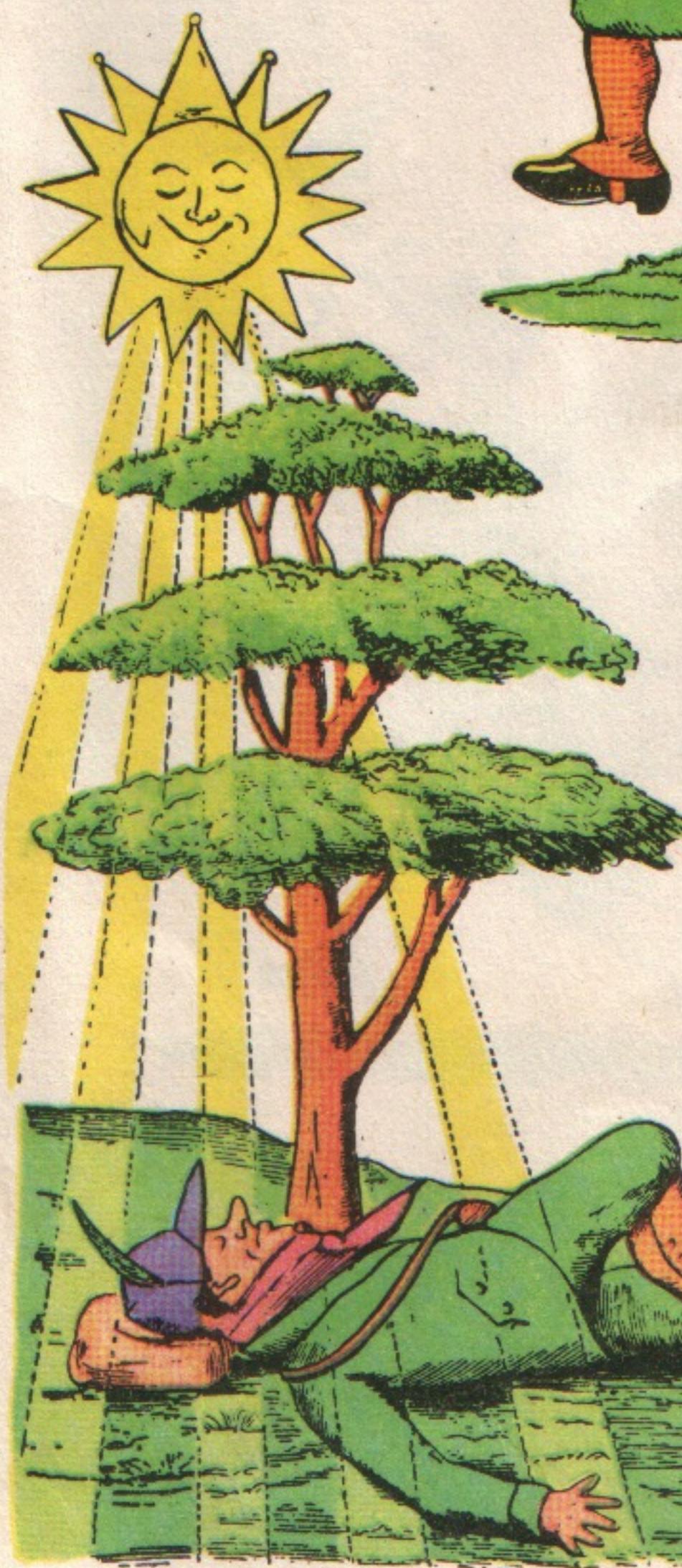

Nüüd vaata kolme vennikest —
veel mustemad nad moorlasest!
See, kes ei naera moorameest,
ei leia eal end tindi seest.

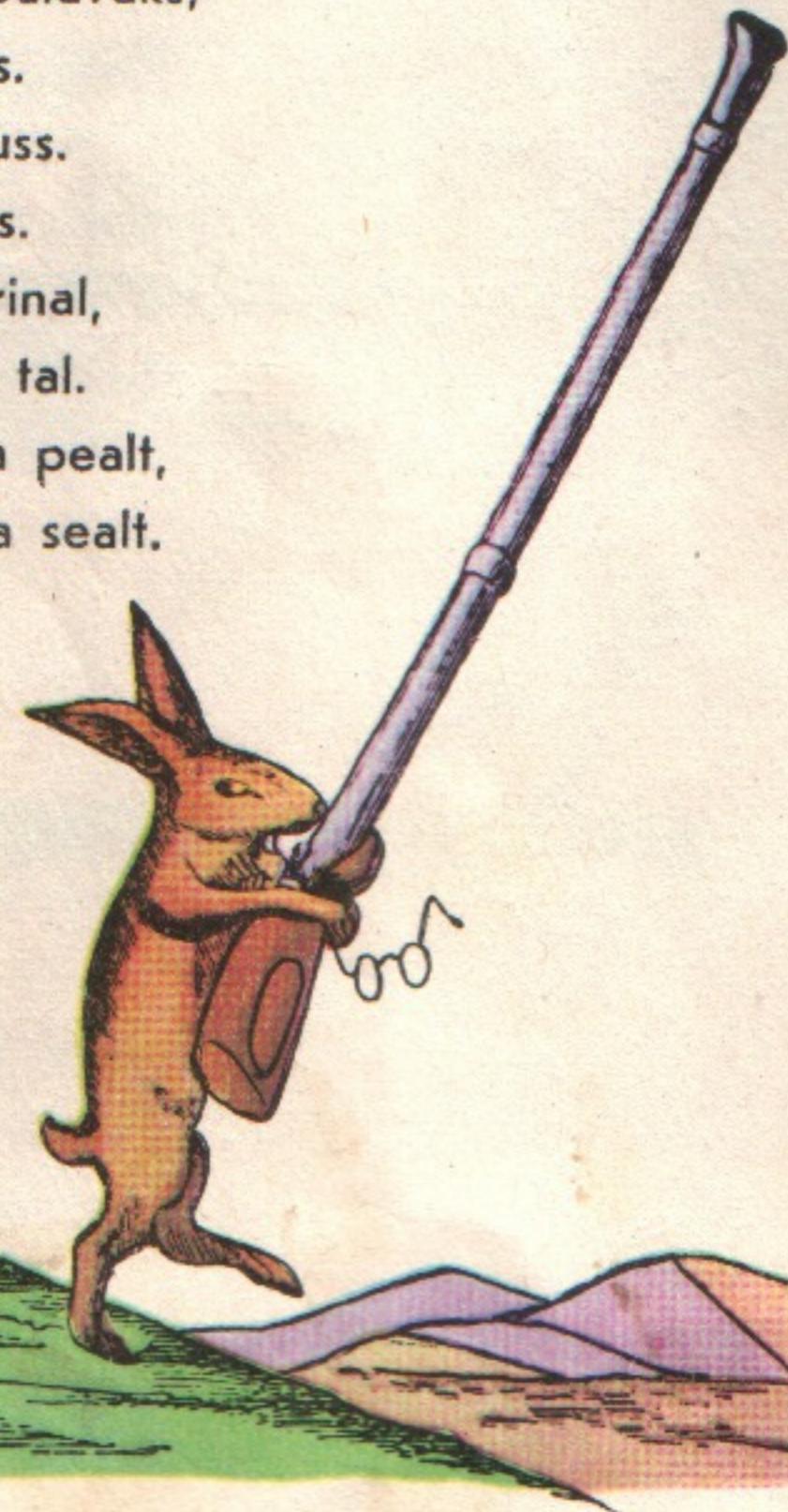
Lugu jahimehest

Üks jahimees sai selga uue,
nii rohirohelise kuue
ning, kaasas püss ja rohusarv,
eesmärgiks ulukite parv,
kütt vapper vainutele käis.
kus tuules paisus hölm ja käis.

Kui ninale sai seatud prill,
tal jänes oli mõtteksil.
Kuid jäanku naeris: «Jumalime!
Eks sihi, sihi, jääger pime!
Ei aja sa mind hirmule,
su enda võtan kirbule.»

Kuid peagi ilm läks palavaks,
sai otsa jahimehe jaks.
Ta heitis murule karsuss.
ja seda nägi jäankujuss.
Kui jääger magas norinal,
siis hüppas jäanku ligi tal.
Ta näppas prillid nina pealt,
viis püssi vargsi kaasa seal.

Nüüd jäenkupoisil ninal prill;
üks nali on tal mõttesil:
«Kui õige püssist põrutaks!
Küll oleks maru! Oh sa raks!»
Kütt ärkab, teda haarab ehm.
Ta pühib sealt kui ehmund lehm,—
saaks eemale vaid jäenkust vahvast!
Ta karjub: «Appi, armas rahvas!»

Kuis silkab vaene jahimees!
On juba kodukaev tal ees.
Mees hüppab... Küll on sügav auk!
Käib kohe perra jäiku pauk!

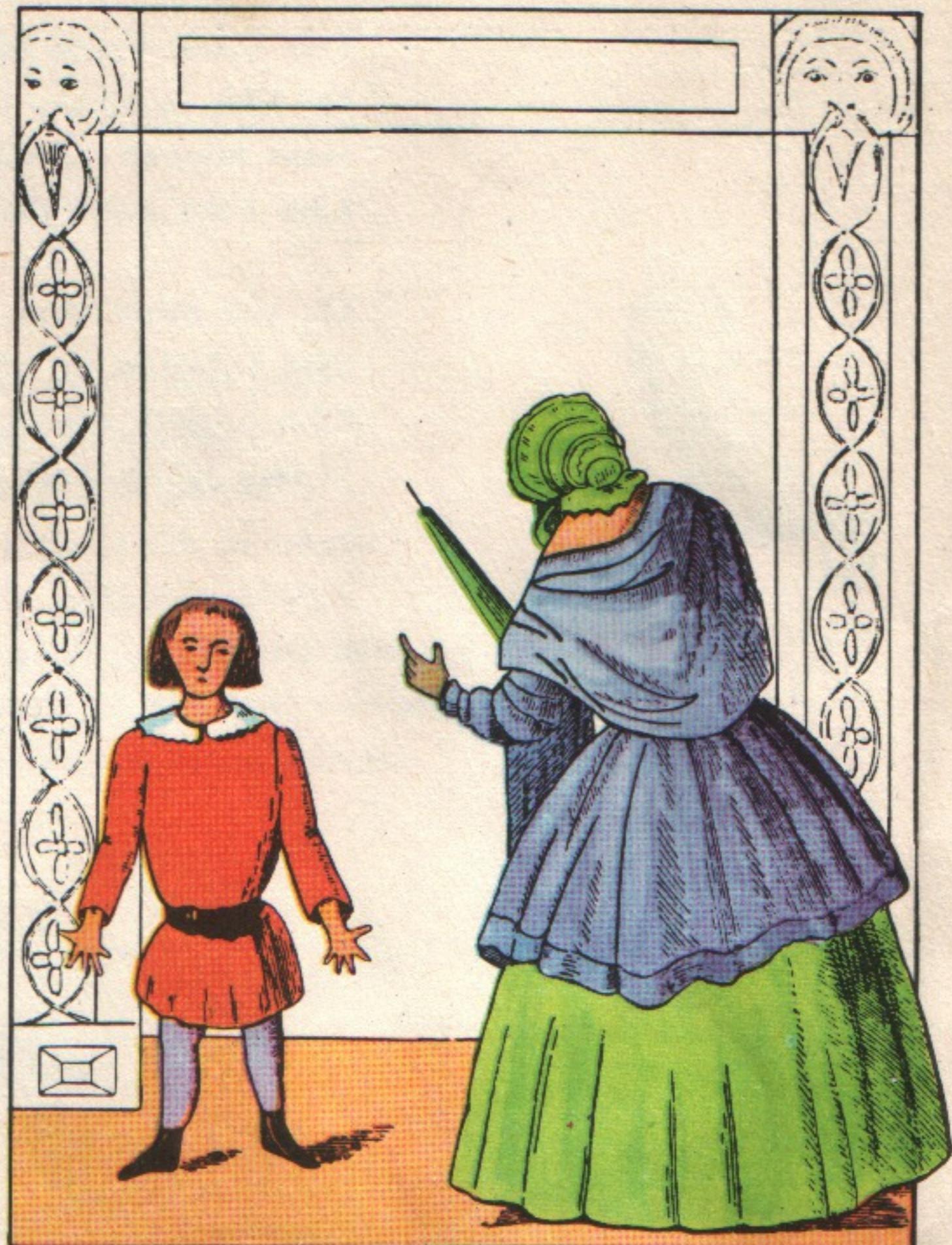
On küti naine akna all
njng kohvitass on näpus tal.
Käib tulejutt, mil taga tuul:
ja tassi lõhub jäiku kuul.

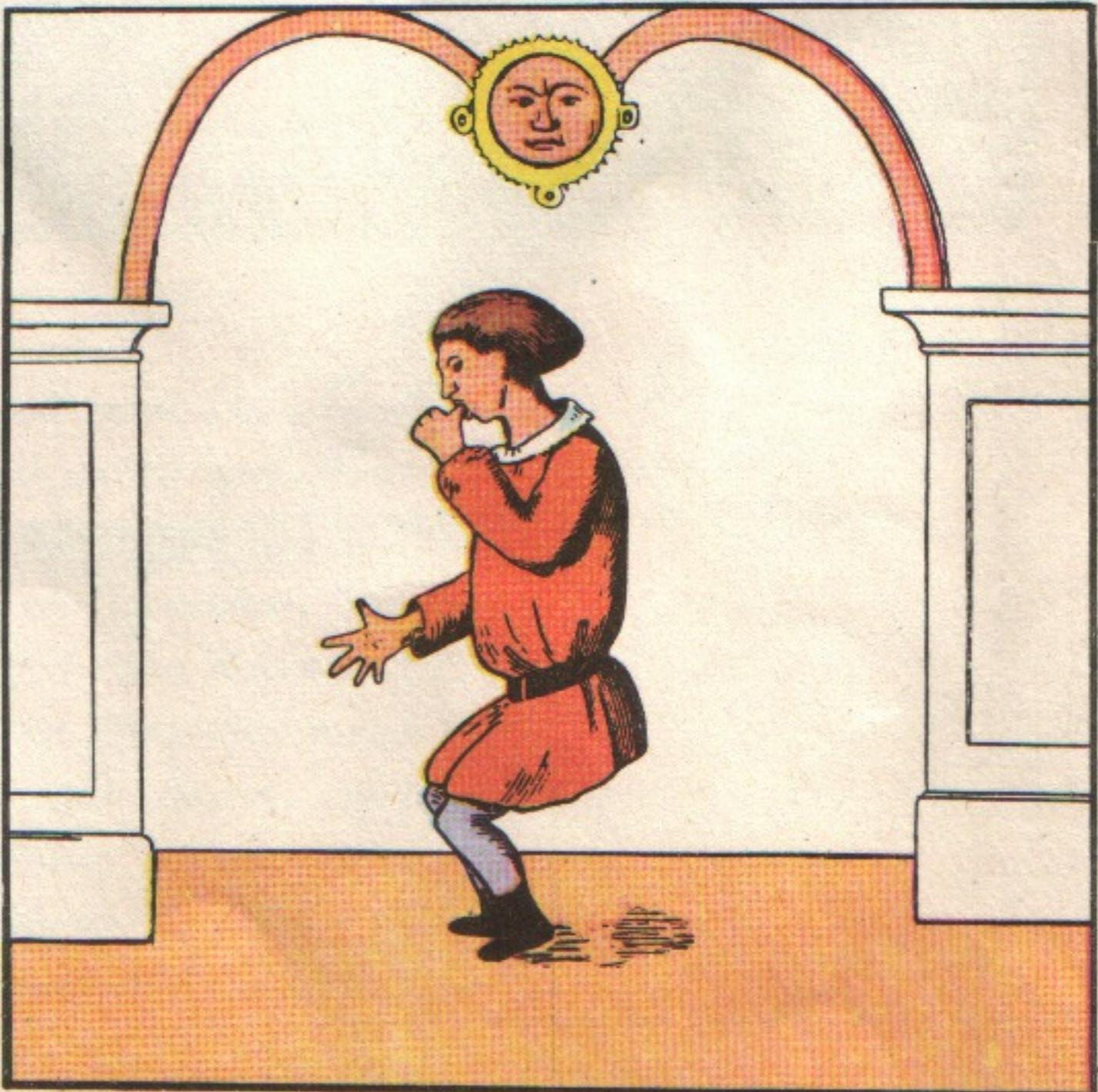
Naer jäiku näos kui kuripatt,
kuid naine hüüab issandat...
Seal redukil on rohu sees
veel jäankusoost üks väikemees.
Ta kargab püsti tulistjalu —
kuum kohvisorts teeb talle valu.
Põnn lõugab, nagu võtab rind:
«Miks, hullud, põletate mind?»
Ta tõstab väkest rusikat,
kus hoiab höbelusikat.

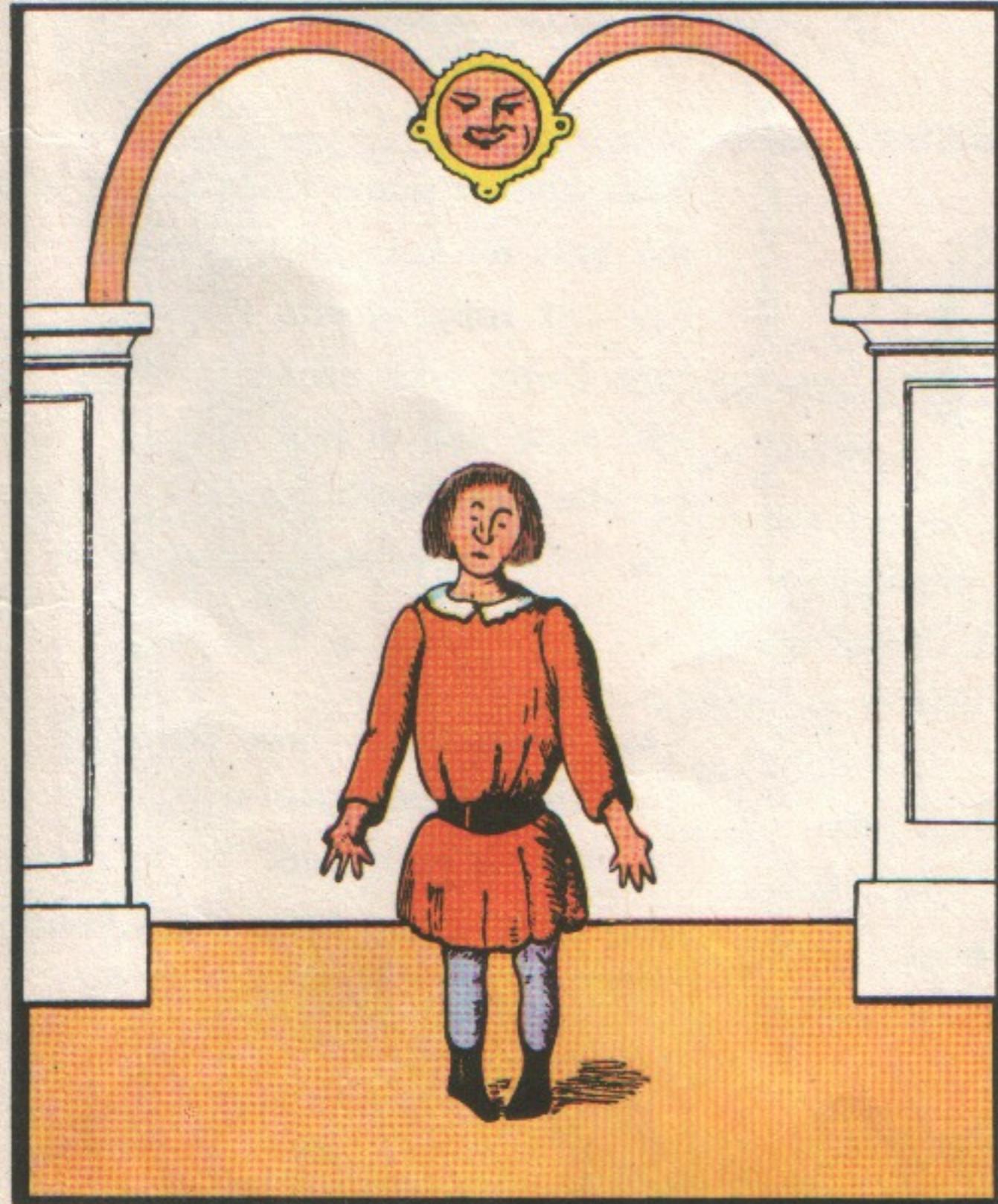
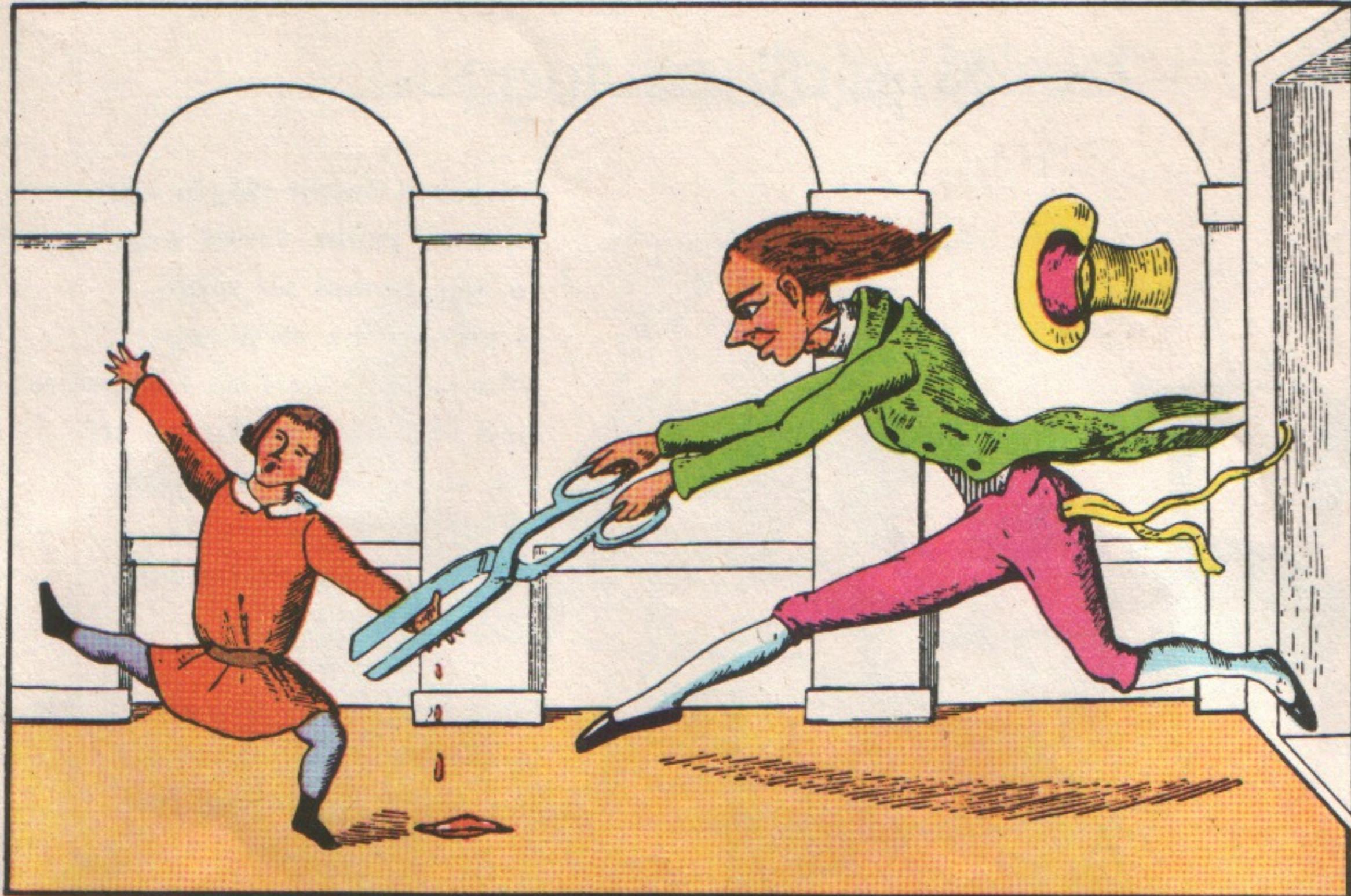
Lugu põidlalutsutajast

Ütleb ema: «Lähen poodi.
Käitu tubli poisi moodi!
Istu kodus vagusasti,
kuni poest toon toidulastil!
Kuule, Lembit, ole kena,
ära lutsi pöialt enam!
Kui sa pöidla suhu apsad,
käbe rätsep siia kapsab.
Tuleb päasupääriga,
lõikab pöidlad kääriga.
Kääär teeb kähku knitt ja knitt,
lõikab justkui paberit...»

Vaevalt ukse suleb emps,
lupsti! pöialt lutsib Lems.

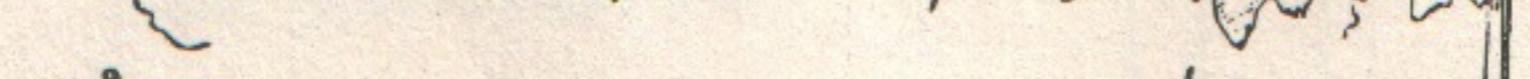
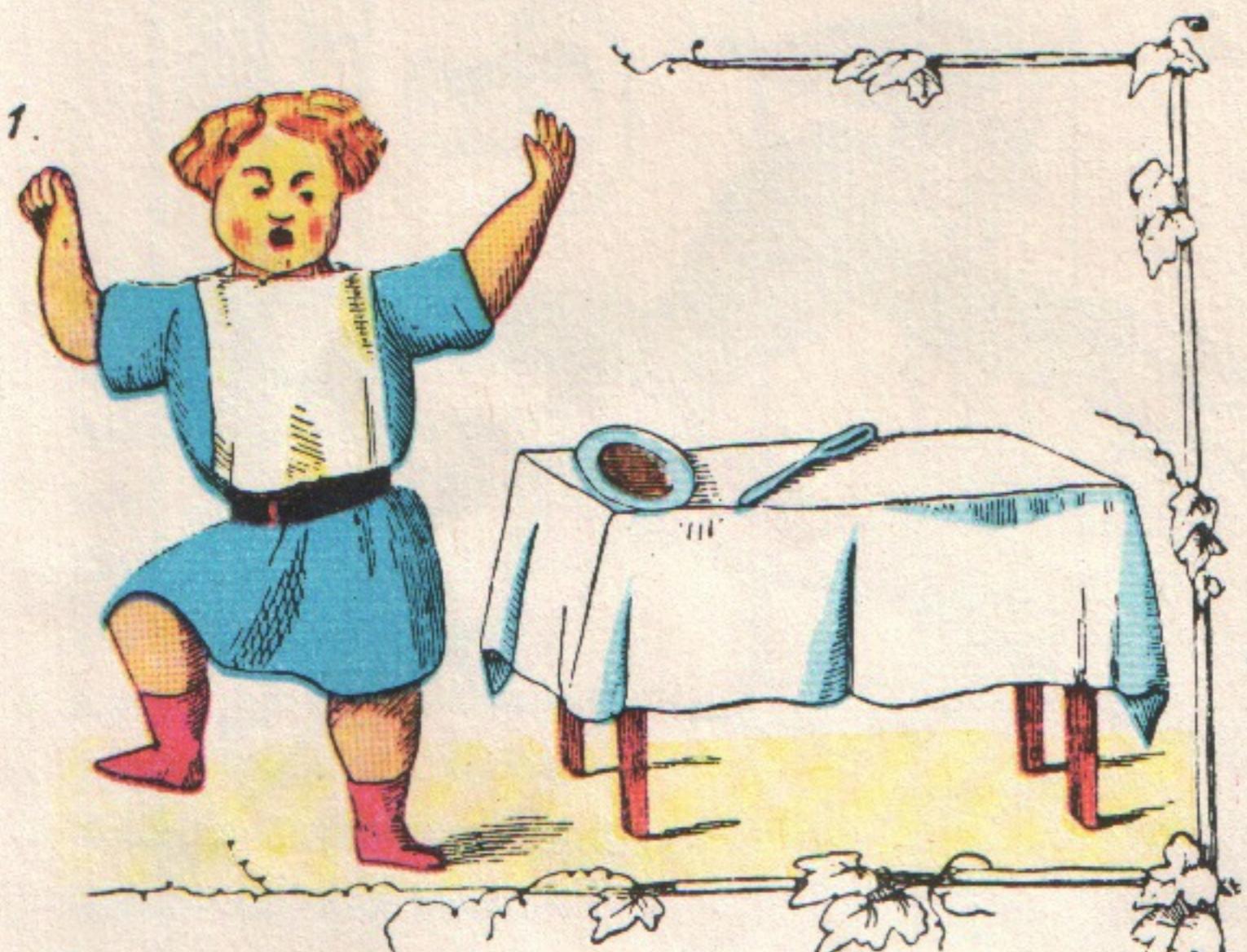

Äkki pauhti valla uks,
Lemps jäääb hirmust hingetuks:
kargab rätsep tappa suurde
pöidlalutsutaja juurde.
Terav käär teeb knips ja knaps:
pöidlaist ilma ongi laps.

Tuleb ema koju taas:
kössis poju nutab maas.
Kõige liha teed on läinud
see, mis tihti suhu käinud.

Supi Sassi lugu

1.

Sel korral Sassist räägib lugu.
Poiss oli priske, tervet sugu.
Ta ikka kenasti sõi suppi,
ei pölnud ka vorstijuppi.
Võis mõelda: Sass on kukupai,—
kuid ükspäev pere kuulda sai:
«Ei, mina küll ei taha suppi.
Ei taha seda paha suppi.
Ma kallan selle supi uppi!»

2.

Päev läks. Tal nõdremaks jäi jalga
ja kahvatuks sai punapalg.
Mis Sassile nüüd jõnni lisas,
et poisu selgi päeval kisas:
«Ei, mina küll ei taha suppi.
Ei taha seda paha suppi.
Ma kallan selle supi uppi!»

3.

Käes kolmas päev. Nüüd puhh! ja põhh!
me Sass on kole nörk ja kõhn.
Kui aga supp ta ette toodi,
Sass karjus ikka vana moodi:
«Ei, mina küll ei taha suppi.
Ei taha seda paha suppi.
Ma kallan selle supi uppi!»

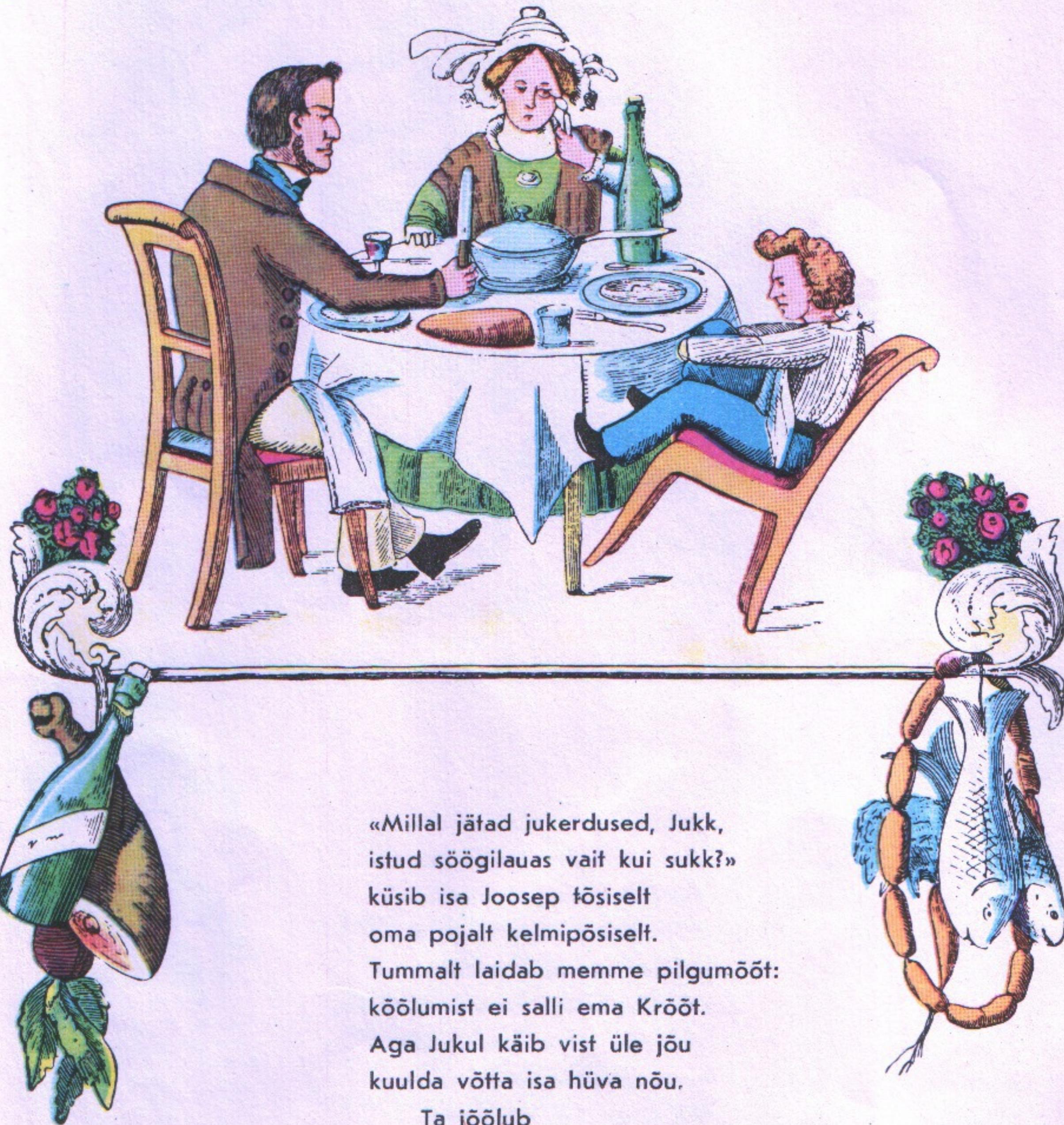
4.

Käes neljas päev. Sass kiitsakas
on päris kondikriipsakas.
Nii äge oli jonnitaud:
veel päev... ja poisi võttis haud.

5.

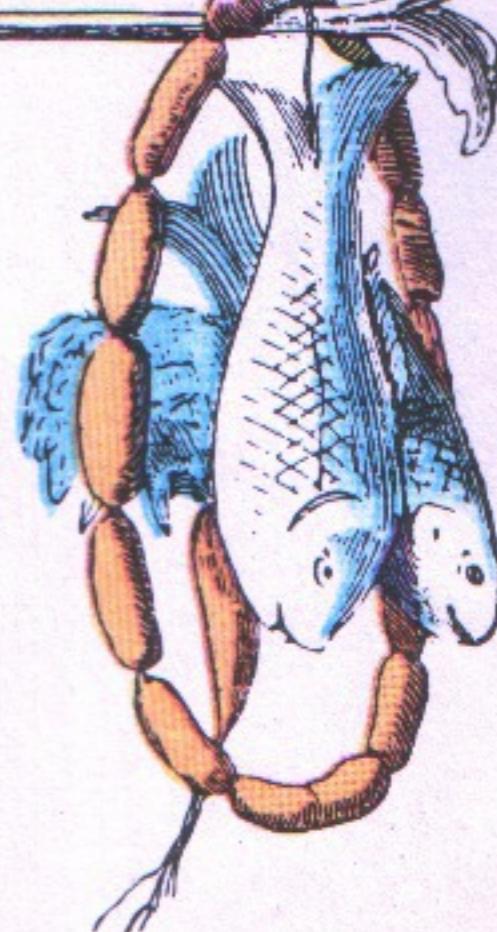
Lugu jukerdaja Jukust

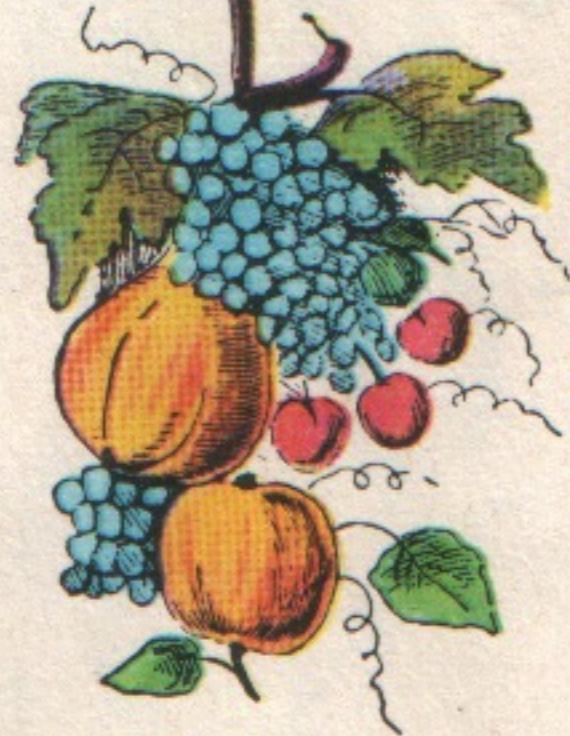
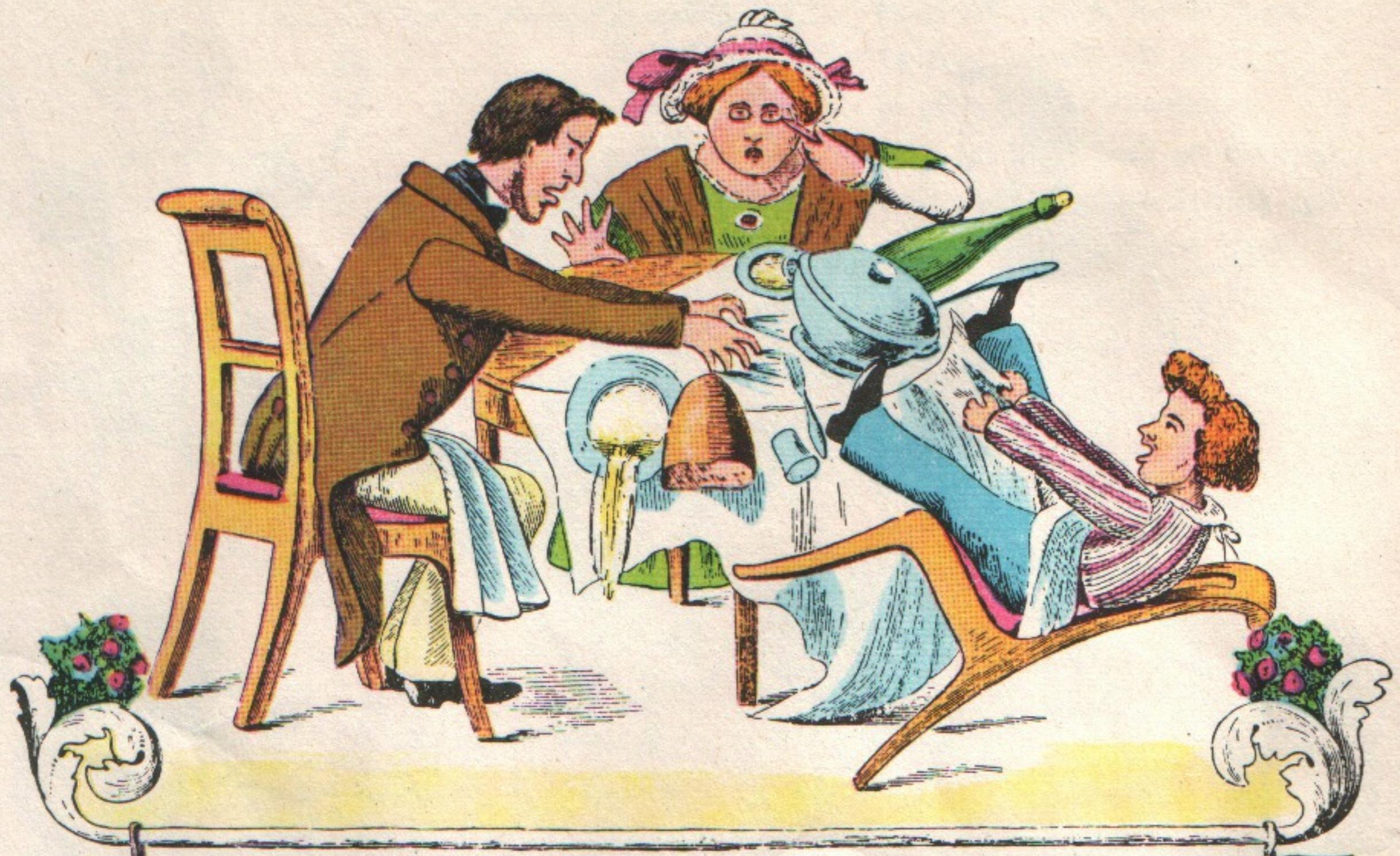

«Millal jätab jukerdused, Jukk,
istud söögilauas vait kui sukk?»
küsib isa Joosep tōsiselt
oma pojalt kelmipōsiselt.
Tummalt laidab memme pilgumõõt:
kõõlumist ei salli ema Krõõt.
Aga Jukul käib vist üle jõu
kuulda võtta isa hüva nõu.

Ta jõõlub
ja kõõlub
küll nööga,
küll nääga...

«Ära söögilauas aeruta,»
keelab isa veel kord naeruta.

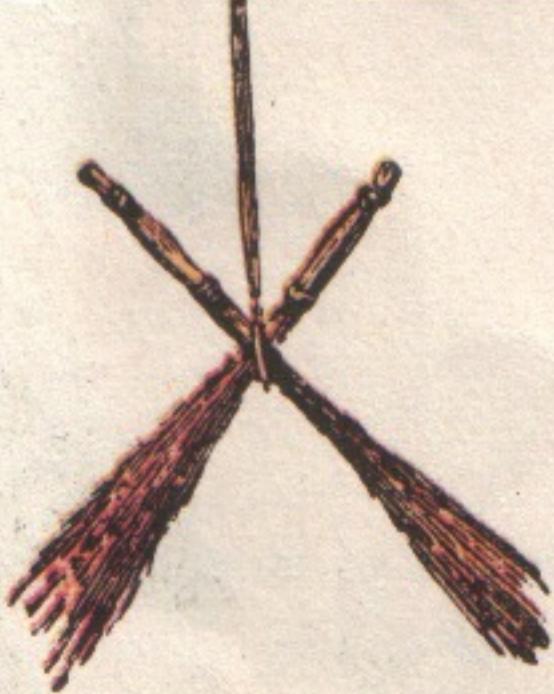

Vaata pilti ülal — sedasi
läksid Jukul asjad edasi:
toolil kõõlus liiga taha ta,
kallutas toe liiga maha ta.
Et jääks seisku tooli ümberkukk,
laualinast kinni haaras Jukk.
Kolinaga ülekaela käis,
alla kaasa tuli terve täis:
leib ja pudel, taldrik, joogitass.
Isal nägu jahmatusest plass.
Tumm ja morn on memme pilgumõõt:
väga pahane on ema Krööt.
Jukul sussid püstilina all.

Laud puupaljas teistel nina all.
Süüa tahtsid kangesti nad kõik.
Juhtunud on lugu, üpris võik:
põrandal on maitsev suupistki,
tirin katki, tühj supistki.
Kes need killud kokku panevad —
ahastavad Juku vanemad.
Juku isa-ema lihased
näljas on ja väga vihased.

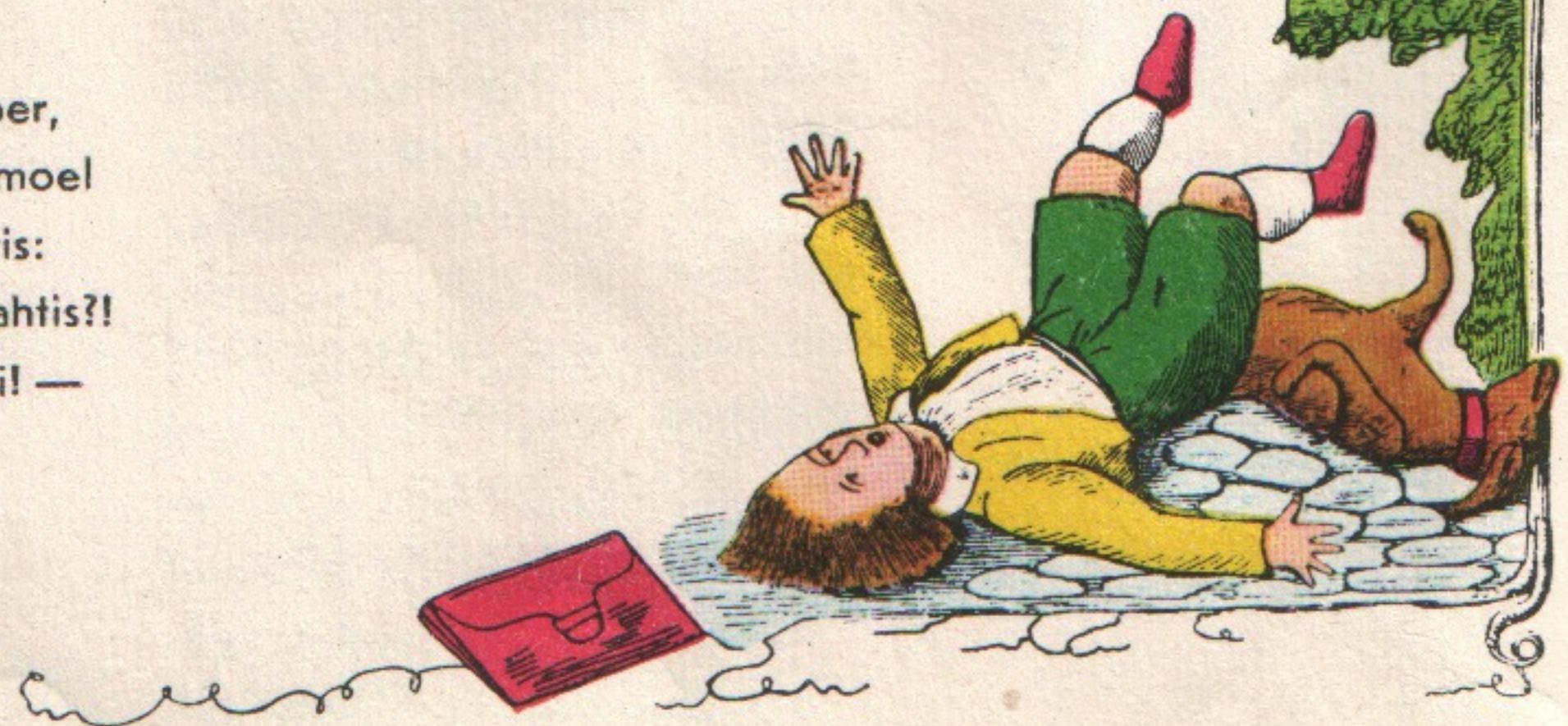

Lugu Taavet Taevakiikrist

Taavet oma kooliteel
taevast kiikab... veel ja veel.
Pungitades silmakesi
vahib pilvi, pääsukesi.
Eal ei vaata väikemees,
mis on maas ta jalge ees.
Tast on naljanimi liikvel:
«Vaata, Taavet Taevakiiker!»

Juhus teele ette koer,
aga Taavet õndsal moel
ikka üles öhku vahtis:
koera otsa joosta tahtis?!
Matstil! mütstil! tirulii! —
mõlemad on siruli.

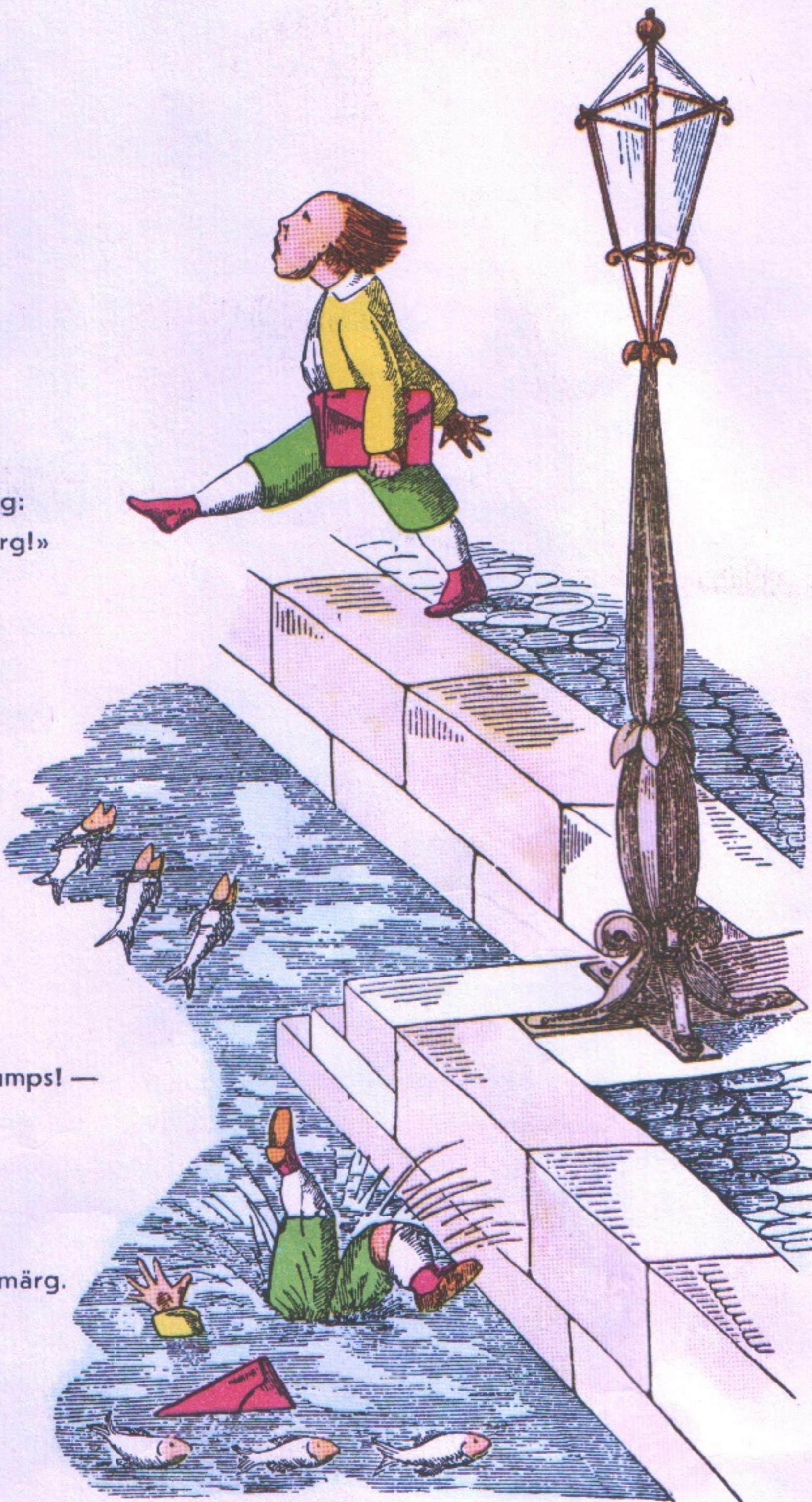

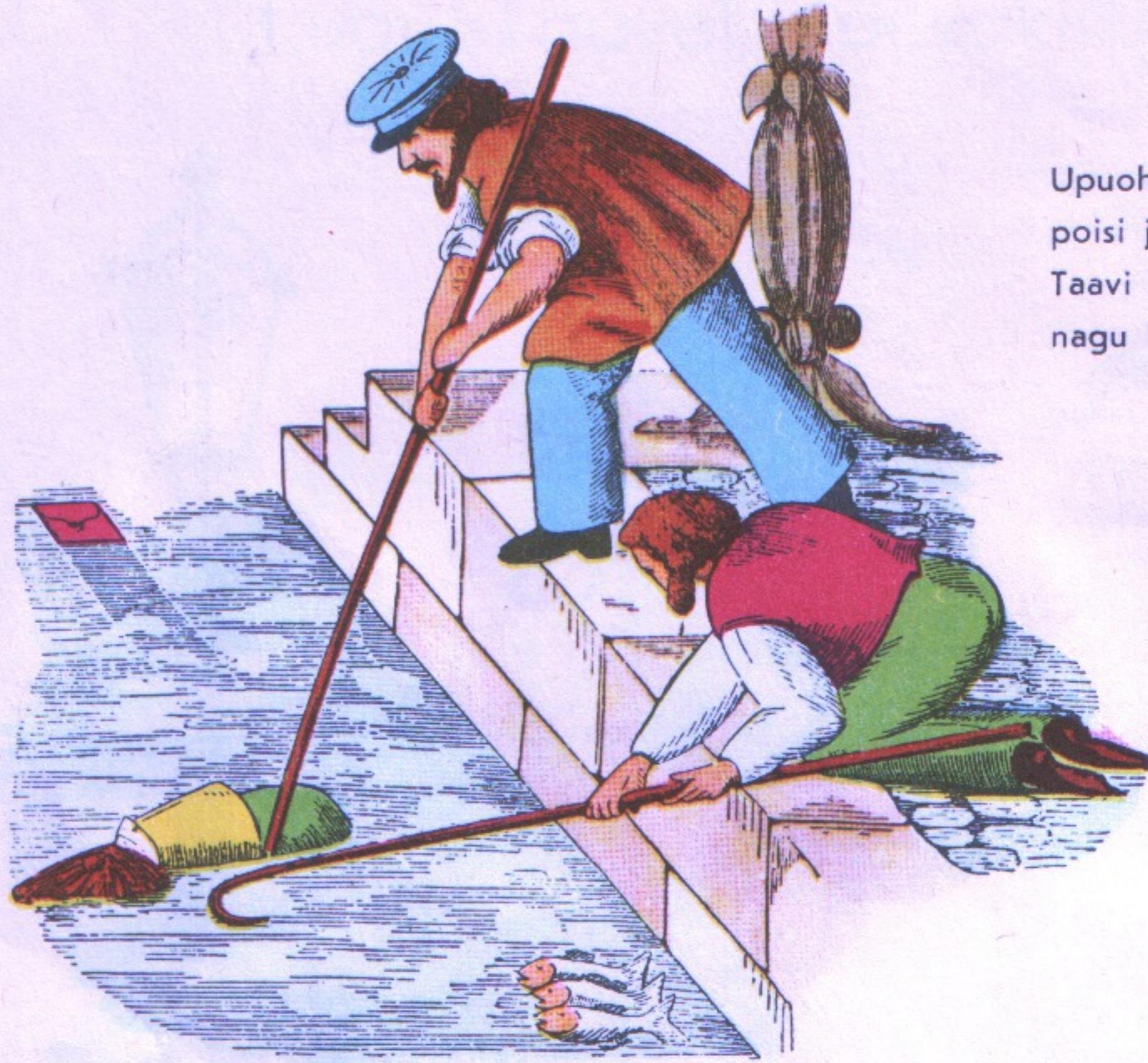
Randa kõndis, kaenlas mapp,
poiss, kel ettevaatus napp.
Taevalael, kus pääsu vilk,
püsikinni Taavi pilk.
Võttis sihi tõkketa
otsejoones jõkke ta.

Vee all pahv on iga särg:
«Poisile vist meeldib märg!»

Veel üks samm ja kostab plumps! —
kukub jõkke poisijumps.
Vesi viisakust ei tea,
kokku lõöb tal üle pea.

Põgeneb alt iga särg
vees, mis kole külm ja märg.

Upohus leidsid eest
poisi jõest kaks naabrimest.
Taavi välja koogivad
nagu lätsu koogi nad.

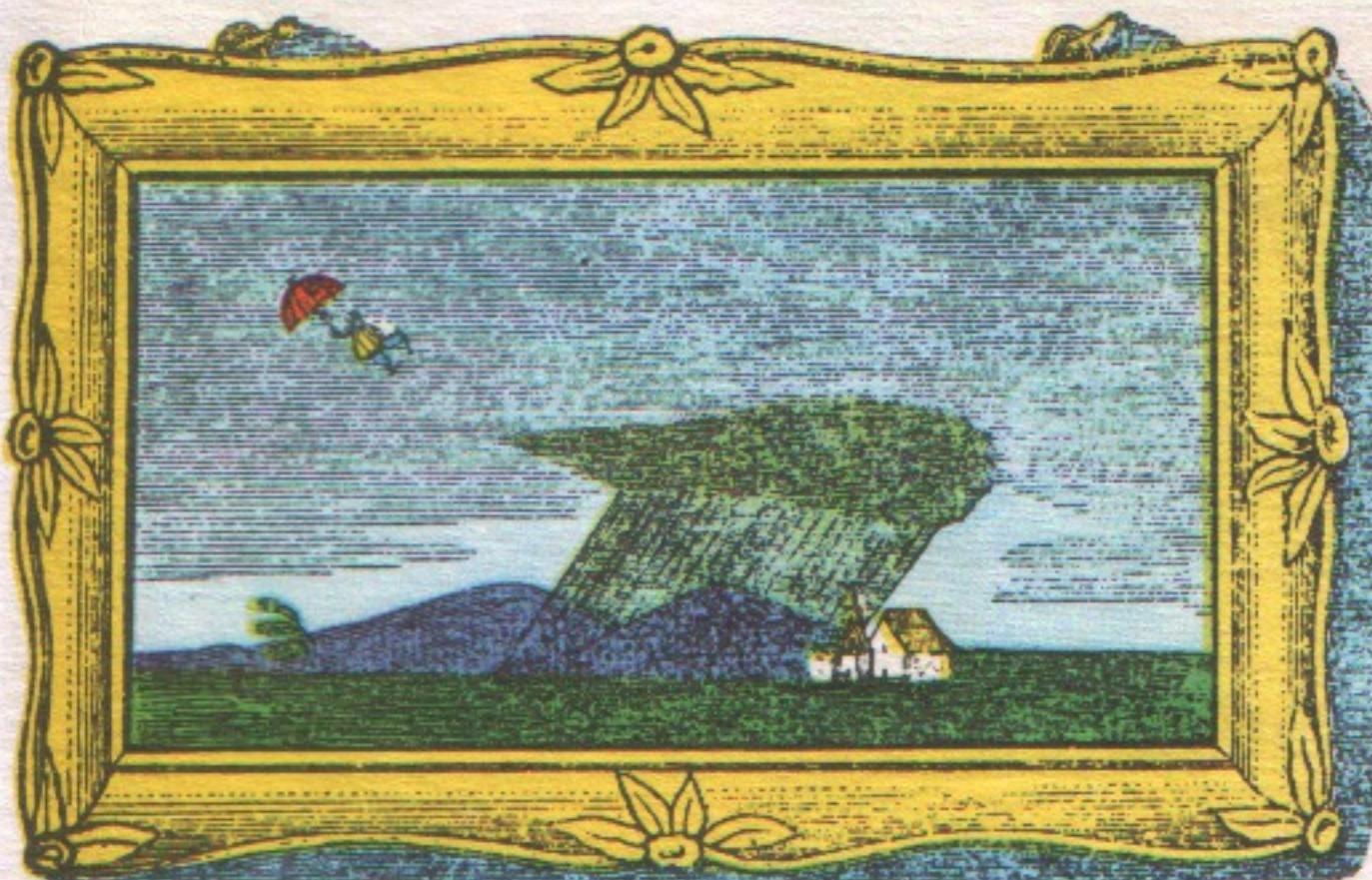
Hullupööra vett, etskae,
tilgub poisi juus ja krae.
Pösed tal nii märad, et
näha pole silmavett.
Meenutab see poisiklutt
märga saunanuustikut.

Vaata särgi käbedaid,
veteteedel näbedaid:
veest nad välja vaatavad,
naeravad kui saatanad
Taavit, kes on märg kui kapp.
Mere poole triivib mapp.

Lugu lendajast Lennardist

Väljast kostsid *oi-d* ja *ui-d*,
maru murdis suuri puid.
Tuul end sirmi alla röhust,
Lennard äkki oli õhus.
Kehvasti käis käbar tal:
tuulde lendas kübar tal.
Torm ei pannud paljuks vaeva,
tõstis poisi otse taeva.

Siis kui väljas vali vihm,
näkku peksab tormirihm,—
siis on pojaid-plikadki,
lühemad ja pikadki,
kenas kodus ulu all—
neid ei puutu tuulte trall.
Lennard mõtles: «Tühi torm!
Ma ei karda sind üks põrm.
Vihma eest end sirmitan,
sinu üle irvitan.»

Valab vihma laugele,
torm viib poisi kaugele.
Juba allpool paistab pilv.
Veel ei vaibu maruilm.
Kübar raju rängal ael
lendab päris taevalael.
Kuhu sirm me poisi viib,
sedá teab vaid tuuletiib.

20 kop.

Tõlgitud raamatust:
Der Struwwelpeter
oder
lustige Geschichten und
drollige Bilder
für Kinder von 3 bis 6 Jahren
von
Dr. Heinrich Hoffmann

L
H 67   H 4803020000—466
| 901(15)—82   TL—12—8—82

Mudilastele. Генрих Гофман. СТРАШИЛИЩЕ. На эстонском языке. Перевод с немецкого: Андрес Эхин. Художник-иллюстратор Генрих Гофман. Таллин, изд-во «Ээсти раамат». Toimetaja A. Simsel. Kunstiline toimetaja M. Tikand. Tehniline toimetaja M. Tammes. Korrektoor E. Guiman. ИБ № 2676. Laduda antud 17. 10. 79. Trükkida antud 17. 06. 82. Formaat 84×108/16. Ofsetpaper nr. 1. Kiri: Журналная рубленая. Ofsettrükk. Trükipoognaid 1,5. Tingtrükipoognaid 2,52. Tingvärvitömmiseid 11,76. Arvestuspoognaid 2,36. Trükiarv 80 000. Tellimus nr. 1606. Hind 20 kop., raamatukoguköites 40 kop. Kirjastus «Eesti Raamat», 200090, Tallinn, Pärnu mnt. 10. Trükikoda «Oktoober», Tallinn, Kreutzwaldi 24.